

Poetiniai sugrįžimai

*Sugrįšiu į nuostabią šalį,
Gimtosios kalbos
Ir žodis kiekvienas,
Bus giedantis paukštis*
(Antanas Kalanavičius)

Sugrįžimai... Kokie mieli, kokie svarbūs sugrįžimai į kalbą, žodį, poeziją, gamtą, žmogų, tėviškę. Sugrįžimai prie savo šaknų. Juk čia lietuvių stiprybė, atgaiva ir įkvėpimo šaltinis. „Mintyse, kūryboje, sapnuose daugėja atsigrįžimų. O tradicinė lietuvių tėviškė – tai pirmiausia tėvų ir protėvių žemė. Užtat ir miesto žmogus dažnai jaučia tarsi kokios protėviškės ilgesį. Jis grįžta į tas vietas, iš kur kilę jo seneliai ar proseneliai, jausdamas, kad čia nėra svetimas. Tėviškės dvasią nuo jos atskirtam gali atstoti ir gimtoji kalba, ir liaudies dainos nuotrūpa. Jei netekai tėviškės, turi išsaugoti savyje jos dvasią ir kalbą arba pabandyti ją atkurti“ (Viktorija Daujotytė).

Gegužės 25 dieną slaunas Žiūrų kaimas ypač svetingai sutiko 55-ojo tarptautinio poezijos festivalio „Poezijos pavasaris“ svečius. Žiūrai – unikalią dvasią turintis kaimas, kuriame dar sustiprėja meilė gimtinei, šeimai ir istorijai. Garbius poetus, kūrėjus ir poezijos mylėtojus sveikino beveik 5 dešimtmečius gyvuojantis Žiūrų kaimo folkloro ansamblis (vadovė Janina Samulionienė). Vienintelis ansamblis, kuriame dainuoja kelios kartos – senieji ansamblio dalyviai, jų vaikai ir anūakai. „Tai kano slaunas kaimas“, – savo kaimo himną giedojo keturios žiūriškių kartos. Mardasave atostogaujantis eseistas, literatūros kritikas Valentinas Sventickas sakė, kad retai pavyksta sukurti himną, turintį tokią žodžių ir melodijos dermę. Kaip „Poezijos festivalio“ moderatorius, V. Sventickas pristatė su juo atvykusių žinomų po-

etų būrį.

Užsienio kūrėjams atstovavo Sylva Fischerova iš Čekijos. Viena žymiausių savo kartos čekų rašytojų. Sylva dešimties eilėraščių rinkinių, dviejų trumpų istorijų ir dviejų knygų vaikams autorė, dirba Karlo universiteto Senovės graikų ir lotynų studijų departamento Menų fakultete. Jos specializacija – graikų literatūra, filosofija ir religija. Sylvos eilėraščių į lietuvių kalbą vertė poetas Almis Grybauskas. Almis – 2018 m. „Poezijos pavasario“ laureatas (už rinktinę „Toli blizga“) skaitė ir savo eilėraščius.

Savas dzūkų krašte ir Alvydas Jegelevičius – kompozitorius, išradingas aranžuotojas, dainininkas, jautrus lyrikos rašytojas. Gausi ir įvairi jo muzikinė kūryba – muzikiniai spektakliai, miuziklai, muzika TV filmams, filmukams, choriniai kūriniai, orkestrinė, instrumentinė, džiazo muzika. Nuo muzikos tik žingsnis iki poezijos kūrimo, o gimtoji kalba jam kaip

muzika.

Dzūkija jau sava ir poetui Vidui Morkūniui: „Supratau, kad sugrįžti ar įsikurti Dzūkijoje jau tampa tam tikru aukštesniu brandos lygiu“, – šmaikštavo kūrėjas, juk čia jo žmonos tėviškė. Vido eilėraščiai koncentruoti, keliais žodžiais taikliai „kertantys“ į skaitytojo širdį.

45-erius metus savo antrais namais Trakiškių kaimelį, įsikūrusį šalia Žiūrų, vadina ir žinomas aktorius, dainuojamosios poezijos atlikėjas Saulius Bareikis. Jo dainos tarsi muzikiniai dienoraščiai: „Muzikos akordus rankioju pagal savo emocinę būseną, argi ne taip pat į dienoraštį užrašome žodžius? Nekuriu socialinių tekstų, kalbu apie tai, kas man svarbu. Pirmiausia visada gimsta muzika, tik paskui prie jos derinu tekstą. Negaliu sakyti, kad tai – poezija, tiesiog dainos.“

„Sustoji štai po šiais medžiais, šalia šios dainuojančios upės, šitų likusių, čia gyvenančių, dainuojančių ir besišypsančių žmonių –

Projektą „Dzūkų lobiai“ remia

jo talentinga Žiūrų kaimo anūke Vilma Budėnienė, gyvenanti ir dirbanti Vilniuje. Savo moteriškai jausmingą poeziją ji sudėjo į knygą „Mano sielai nėra krantų“. Vilma didžiuojasi buvusi poeto Marcelijaus Martinaičio absolventė.

Didžiąją kūrybos upę lyg maži šaltinėliai maitina ir mūsų, Varėnos literatų klubo „Jievaras“ kuklūs poetai. Nors jų kūryba paprasta, aiški, svarbu, kad rašoma iš visos širdies ir su romantiniu patosu. Juk ir maži poetai gali garsiai, skambiai kalbėti, savo kūryboje perduodami gerumą, meilę tradicijoms, istorijai. Skambėjo Ramutės Kašėtienės, Irenos Malmygienės, Lidijos Cichockienės, Justino Jaksebagos, Vincentos Lebedzevičienės, Stacy Lee, Petro Miliūno posmai.

Daugybės šiltų ir jausmingų padėkos žodžių sulaukė svetingi sodybos, kurioje vyko „Poezijos pavasario“ šventė, šeiminkai Aušrelė ir Vytautas Rakauskiai ir kasmet festivalį priimanti Varėnos viešoji biblioteka.

Renata ČESNULEVIČIENĖ
Varėnos viešosios bibliotekos
Skaitytojų aptarnavimo
skyriaus bibliotekininkė

Vargonų pavasaris

Valkininkų bažnyčia pražydo spalvingais
muzikinės gamos žiedais

Kiekvienas pavasaris Valkininkuose yra ištabus išskirtiniu „Vargonų pavasariu“, kasmet pražystančiu vis naujais, dar negirdėtais spalvingos muzikinės gamos žiedais. Jau šeštąjį kartą Valkininkų Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo bažnyčioje sakralinės muzikos koncertą dovanojo Lietuvos muzikos ir teatro akademijos dėstytojai ir studentai.

Vėsu paskutinio gegužės sekmadienio rytą tikinčiuosius, besirenkančius į ankstyvasias Šv. Mišias jau pasitiko nekasdieniškas vargonų gausmas bei profesionalūs solistų balsai. Tai – LMTA dėstytojos ir studentai: Vargonų ir klavesino katedros docentė, vargonininkė Jarūnė Barkauskaitė, Dainavimo katedros lektorė, solistė Aušra Liutkutė ir jos studentai – Rokas Volungevičius bei Jekaterina Bezumenko.

Koncerto metu skambėjo įvairių pasaulio šalių kompozitorių kūriniai – nuo XVI a. menančios italų kompozitoriaus Giulio Caccini „Ave Maria“ iki XX a. garsių kino juostų kūrinių. Ypatin-gas dėmesys buvo skirtas Juozui Naujaliui – mūsų tautos muzikos patriarchui, kurio 150-ąsias gimimo metines šiemet mini visa Lietuva. Šio kompozitoriaus harmonizuotos giesmės skamba lietuvių bažnyčiose visame pasaulyje, o

profesionaliausių muzikantų rankomis atgimsta ir instrumentiniai kūriniai. Docentė, vargonininkė Jarūnė Barkauskaitė atliko šio kompozitoriaus „Preliudą G-dur“, kuris savo griausmingu skambesiu virpino ne tik klausytojų jausmus, bet ir bažnyčios sienas. Klausytojai galėjo pajusti esantys pilnaverte vargonų muzikos pasaulio dalimi. Po koncerto bažnyčioje buvo švenčiamos iškilmingos šv. Mišios, kadangi vargonų muzikos koncertas sutapo su titulinį bažnyčios atleidų švente bei Vilniaus vyskupo augziliaro Arūno Poniškaičio apsilankymu parapijoje. Todėl profesionalų giesmės bei vargonų muzika lydėjo šias iškilmes.

Dėkojame atlikėjams ir klausytojams, kurie dar kartą galėjo suprasti, jog muzika – universali žmonijos kalba, kurioje kiekvienas gali atrasti dalį savęs. Ypatin-gai dėkojame dailininkei Danutei Žukovskienei, kuri savo tapybos darbais nuddžiugino atlikėjus. Palydėjome dar vieną pavasarį ir tikimės, kad kitais metais Valkininkų bažnyčios vargonai vėl suskambės nepaprastos klasikinės muzikos sąskambiais.

Evaldas MANKEVIČIUS
Renginio organizatorius

Poezijos pavasarėlis Valkininkuose

Poezija žmogaus gyvenime vaidina ypatingą vaidmenį. Ji melodingais savo garsais patraukia į nuostabų fantazijos ir išminties pasaulį, atveria jo platumą bei įvairumą. Kurdamas žmogus atranda ir supranta save ir supantį pasaulį. Eugenijos Strazdienės „Himnu pavasariui“ prasidėjo tradicinė poezijos šventė Valkininkuose – „Poezijos pavasarėlis“, kurią organizavo Eugenija Strazdienė, Valkininkų bibliotekos bibliotekininkė Aurelija Blažulionienė ir kultūros centro direktorė Jolanta Molienė, o vedė Valkininkų gimnazijos moksleivis Laurynas Solovjovas.

Renginio pradžioje filologė Marija Šokaitienė išsamiai išnagrinėjo ir pristatė naująją Eugenijos Strazdienės

knygą „Atmintis“. Pasveikinti literatės ir palinkėti neišsenkančio kūrybinio įkvėpimo atvyko šeimos nariai, Valkininkų seniūnas Antanas Juknevičius, Alytaus, Varėnos ir Valkininkų krašto literatai, svečiai iš Dargužių kaimo. Renginį tęsė Valkininkų gimnazijos moksleiviai, pristatę literatūrinę kompoziciją „Nebūk televizorius“, pagal Sigitą Gedos, Jurgio Gimberio ir Juozo Erlicko kūrybą. Su šia kompozicija moksleiviai šiais metais dalyvavo Lietuvos mokinių meninio skaitymo konkurse, kompozicijų 5-8 klasių grupėje ir užėmė 1-ąją vietą. Jūs ruošė lietuvių kalbos mokytojas Gintaras Augustinavičius. Antrojoje „Poezijos pavasarėlio“ dalyje eiles skaitė Aly-

taus literatų klubo „Tėkmė“ pirmininkė Emilija Krušnienė, nariai: Ernesta Kučinskienė, Palmyra Pracuvienė, Janina Buzūnaitė-Žukaitienė, Stasys Šukys. Varėnos literatų klubo „Jievaras“ pirmininkė Renata Česnulevičienė pristatė ir savo kūryba pasidalinti pakvietė literatus: Daną Volungevičienę, Justiną Jaksebagą, Lidiją Cichockienę, Ireną Malmygienę, Joną Staliulionį, Ramutę Kašėtienę, Vincentą Lebedzevičienę. Eiles taip pat skaitė Valkininkų krašto poetė Danutė Žukovskienė, prisidėjusi ir prie scenos papuošimo. Muzikinius kūrinius dovanojo Gabija Puzaitė ir Rugilė Kazlauskaitė. Renginio metu veikė Kotrynos Žemliauskaitės piešinių paroda.

Valkininkų bendruomenės inf.